

HAMAN ỌDUỌ ODUK KE AFIA ESIE

Esther 3:1-15; 4:1-17; 5:1-14; 6:1-14; 7:1-6, 9, 10.

ỌYỌHỌ UKPEP-ŃKPỌ 430

Eke Mkparawa

IKỌ IBUOT: “Iseri ebem nsobo iso: mkpon-esit onyũ ebem iduọ iso” (Mme Ẹke 16:18).

Udiana Ada-ibuot Ukara

Mfin nnyin iyekpep ibańa se ikotibede inọ owo emi ekenyenede ata idiọk iyaresit. Owo emi ama enehere okut idemesie ke ńkpọ, ndien ama ayat enye esit eti-eti edieke owo efen eketrede ndikut enye ke ido nte enye okokutde idemesie.

Haman, nte enyiń esie ekedide, ama enyene akwa idaha ke okure ukara mbon Persia, edidem ama onyũ owuk ete ke kpukpru mme asańa-utom ke okure ukara enyene ndinuhọ ntuak ibuot nnọ Haman. Edidem Ahasuerus akakara mme ikpehe obio emi ewakde ekan 127, ọtọńde ke adańa India tutu osim ke Africa. Haman ekedi andikara emi akadianade edidem. Enye okoduń ke akwa obio Shushan, ama onyũ awak ndiduk ke okure edidem ke ntak utom esie nte udiana ada-ibuot ukara.

Kpukpru mme asańa-utom edidem ema enuhọ ke iso Haman nte enye odukde onyũ ọwọrọde ke inua-otop. Edi, ikedighe kpukpru. Owo kiet ama odu, eyen Jew emi ekekerede Mordecai. Ekeda enye ke Jerusalem edika ke Babylon ke ini Nebuchadnezzar ekedide andikara ererimbot. Ke idahaemi Ahasuerus ekedide edidem, ema edada Mordecai edi ke Shushan, okure edidem. Kpukpru usen nte Haman odukde onyũ ọwọrọde ke inua-otop okure edidem, kpukpru owo, ke mibọhọke Mordecai, ema enuhọ ekpono Haman.

Mordecai ama okop ibet Abasi kpukpru usen ke obio emana esie, ama onyũ eti ewuhọ emi ọkọdọhọde ete, “Kunyene abasi efen ukọrọ ye ami, . . . Kunuhọ unọ mmọ, kunyũ unam ńkpọ mmọ” (Exodus 20:3, 5). Enye ama eteńe Abasi ikonyũ inuhọke.

Usua Atuaha Ye Suń-suń Esit

O, emi akayat Haman didie! Enye ọkọyọhọ ye ifuresit. Enye ama asua Mordecai, ndien kpukpru ini eke enye edemerede idap, ekikere esie ekedi, Ndinam didie ńwot Mordecai? Mme ekikere Haman ema ekabare ediọk eti-eti. Enye ama ọdọhọ ke esit esie ete, Nyewot kpukpru mme Jew, onyũ odiomi ndinam ntre.

Ntre ke andidiọk ekere abańa kpukpru owo emi enamde ńkpọ enọ Abasi. Andidiọk oyom ndisọhi kpukpru mmọ mfep. Edi anditiene-Christ enyene ńkpọ-ekọń eke mikemeke ndikpu. Ẹwed Abasi ọdọhọ ete: “Eńwana ye Satan, ndien enye eyefehe ọkpọń mbufo” (James 4:7). Andidiọk edi idek, ndien ke ini anditiene-Christ ọsọńde ada ke se enye ọfiọkde ete ke edi akpanikọ, andidiọk eyenyọń ye but.

Edi akpanikọ nte ke nnyin ikokut ndo ke uwem mmọ oro ekande nnyin ekuk ke ini ke ini, edi nte mme anditiene-Christ, nnyin inyene ndikpep ndida mme utọ ńkpọ oro mbine Abasi ke akam man andidiọk okukeme ndisio ifure ye emem emi edude ke ukpọń nnyin mfep.

Ediomi Ndisio Usiene

Haman ama odomo ofuri ukeme esie ndinem edidem esit man enyene mfọn oto enye, ke ndinyime ndinam ńkpọ ekededi Haman ediyomde oto enye. Mme ufan Haman ema ebiere ke esit mmọ ete ke ediye usen kiet eyedi, nte mmọ ekenimde ke akpanikọ, eke Haman editińde ọnọ edidem ete ke mme owo edu ke idak ukara esie emi minyimeke ndinim mme ewuhọ edidem, edi esańade ke mme ewuhọ idem mmọ. Ndien ke ọkpọfọn ndiwot nnyũ nsọhi mmọ mfep ke idak ukara mbon Persia.

Ke ndo-ndo oro edidem ama ọnọ unyime esie, ndien ema enọ uyo esọk mme andikara ke kpukpru ikpehe obio ukara Persia ete esobo, ewot enyũ esọhi mme Jew ofuri-ofuri efep, edide mkparawa me

nkani owo, nditọ-ọwọn ye iban, ke usen eke enimde, ndien mme ufọk ye inyene mmọ ekpenyene ndikabare ndi eke mbon Persia.

Mfuhọ

Ke ebiet ekededi ekekotde ewuhọ edidem emi, ntuaña ama okpon eti-eti. Ema ekot nko ke Shushan, ke okure edidem, ndien Mordecai awai edisine-nkpọ esie onyũ esine ọfọn-ikpo, ada ntọn ọduọk ke ibuot esie onyũ ọwọrọ aka ke ufọt Obio akatua eyet eti-eti ke ọkpọsọn uyo.

Ke ini Esther, Ọbọn-añwan ọdọnde ete ekebup Mordecai, eyen eyen-eka esie, ntak akwa ntuaña oro, Mordecai ama ọnọ ñwed ewuhọ edidem oro esọk enye onyũ ọdọhọ ete yak enye aka okosobo ye edidem onyũ ekpe enye ubọk oyom mbọm ọnọ ikọt esie, mme Jew.

Ima Ye Ndik

Esther ama okop ndik abaña ndika ñkosobo ye edidem. Usen edip ye duop ema ebe edidem ikọdọnke ete ekot enye, enye ikonyũ ifiokke me edidem ke osuk oyoyom imọ aba. Edieke edidem minyanke mmọnyọ o-gold esie inọ enye, eyewot Esther. Mordecai ọtọnọ ntak ọdọn utom ọnọ Esther ete, “Kukere ke esit fo, ete ke afo edibọhọ ke ufọk edidem akan kpukpru mme Jew. Koro edieke afo odopde ke ini emi, eribọhọ ye erinyaña eyeto ke ebiet efen enọ mme Jew; edi afo ye ufọk usọ eyetak: ndien anie ọfiok mme afo okosim itie ubọn ọnọ oruk ini emi?”

Ifet eyedu ọnọ owo kiet-kiet ndinam uduak Abasi. Ifet ntre edi usuñ eke adade owo osim kpukpru se ifonde ke uwem. Edieke utọ ifet ntre miduhe, uwem nnyin ọwọrọ ntak-urua, ndien edidiọn emi nnyin ikpedide inọ mbon efen ke ndinam uwem mmọ ye eke nnyin efon, ididuhe.

Akam Ye Mbuọtidem

Ke akpa ifet, enye ama oyom Mordecai ye mme Jew emi ekedude ye enye ke Shushan etre udia enyũ ebọn akam ke uwemeyo ita ye okoneyo ita, ndien ke imọ ye nditọ iban imọ iyetre udia nko inyũ ibọn akam. Ke mme usen akam ita oro ema ekebe, Esther ama enyene mbuọtidem ete ke Abasi eyenam uduak Esie ke edide imọ iyedu uwem me iyekpa. Ke ini enye osuk esinede ọfọn ubọn esie man odok okosobo ye edidem ke ini edidem osuk etiede ke ebekpo, ekeme ndidi esit ama ọduọ enye ọkpọsọn ye idorenyin nte ke edidem eyenyan mmọnyọ o-gold, ndien ye mkpe-mbiere ke esit esie ndikpa nte owo uko edieke edidem, ke iyaresit, edibierede ikpe mkpa ọnọ imọ.

Ọbọn-añwan Esther okodori enyin ete ke ediwak tọsin mbon ntañ-mfep mme Jew eyebọhọ ubierikpe mkpa, ntre enye ama onyime ndiyak uwem esie nnọ man mmọ edu uwem.

Uwem Ke Ibuot Mkpa

Ediwak ini akwa ntuaña me mfuhọ eyedu ke ini idiok-nkpọ ye ibak eyọhọde kpukpru ebiet. Edi, akpana nnyin inam ñkpọ ikan ndifọfuhọ mbaña utọ ini ntre! Akpana nnyin ibine Abasi, akwa Edidem ye Andikara ofuri ererimbot, inyũ ibọn akam ndien Enye eyetua mme anam-idiok mbọm onyũ ọdọn Edisana Spirit Esie nditiñ ikọ ye mmọ ke abaña mme idiok-nkpọ mmọ, mkpa Christ ke krọs ke abaña mmọ ye ubierikpe eke editienede mmọ ke mmọ mikabakere esit.

Nnyin ikpenyene ndinyime, ukem nte Esther okonyimede ndiyak uwem nnyin nnọ man mmọ efen ebọhọ. Kiet ke otu mme ọkwọrọ-ikọ nnyin etiñ abaña ini emi eketiede nte enye ọbọ ikot ndidi ke Africa ñdikwọrọ Ikọ Abasi mi. Oro ọkpọwọrọ ndikpọn eka ye ete, ekpri eyen-añwan esie, mbon ima ye mme ufan esie ke America. Edi enye ama onyime ndinam ntre. Ekeme ndidi afo omokot abaña asaña-utom Abasi emi ekotde Livingstone emi ọkọkpọnde ufọk esie ke England man edi ke ñkim-ñkim idut Africa man editiñ ọnọ mme andiduñ do abaña erinyaña. Enye ama ọkọ ediwak ukpọn ọnọ Jesus ndien ke akpatre ayak uwem esie onyũ akpa ke Africa.

Ekeme ndidi ikot idisimke fi ndika America me Japan, edi edieke Abasi esinde ke esit fo ete etiñ ọnọ ufan me owo mbre fo abaña erinyaña, me ndinọ ñwed Ikọ Abasi me ndikot ete edi ukpep-nkpọ ke Usen Ọbọn, kubiati ini ndinam ntre oto ke ntak ndik ete ke mmọ eyesak fi, midighe, ke eyesin ikot fo. Edi akpanikọ nte ke ndusuk mmọ idinyimeke ndiyere ikot oro. Edi ekeme ndidu owo emi onyimede; ndien edieke afo ekemede ndida owo kiet kpọt nnọ Jesus, oro ekem ke kpukpru nsin-ifik fo.

Usua Edi Mbiomo

Ema eborọ akam ndien esit edidem ama onyime ndikut Esther. Ke ofuri ini emi, Haman okosuk obobiom usua ke esit abaña Mordecai; ndien ama oto ke idiok item mme ufan esie, enye ama anam eto-uyiri-owo onim onọ Mordecai. Edieke owo akamade udu ke esit esie, enye eyeyom owo eke edisoñode enye idem ndimum udu oro nkama tutu enye etiñ ikọ, midighe anam nkpo emi odiokde me owutde usua.

Udu edi mbiomo (enye efefik owo adian ke isoñ) eke Abasi miyomke owo baba kiet obiom. Enye ofiok ete ke akpatre, udu eyefik owo oro esin ke hell ke enye mituaha mkpofioke inyuñ iworo ikpoñ enye. Ke ntre Abasi owuk ikot Esie ete efen eno kiet eken. Kpukpru mme anditiene-Christ ekededi enyene ndifen oruk idiok-nkpo ekededi emi enamde enye. Enye enyene ndifen, ke midighe ntre Abasi idifenke ino enye (Matthew 18:23-35). Abasi edi Enye emi onode ufen, edi, edi utom anditiene-Christ ndima kiet eken nnyuñ nnam nkpo nno Oboñ ye esit idara (Nwed Mbon Rome 12:19).

Uto Ye Idok

Ke ntre, ema enam ebeñe Esther ke ndifak ikot esie, edi ema eyiri Haman ke eto emi enye akanamde onim onọ Mordecai. Utu ke ndiwot mme Jew man Haman ye mme ufan esie ekabare eda mme ufok ye mme inyene mmọ nte mmọ ekekerede, ema ewot Haman ndien ekpoñ kpukpru se enye ekenyenede eno mme Jew.

Edieke ayakde ini ye nsin-ifik fo onọ ke ndinam nkpo man enyaña mbon efen, afo eyedok inemesit mi; ndien edieke akade iso ke mbuotidem, utip eyebet fi ke Heaven. Edieke oyomde idiok etiene mbon efen, kpa ukem nkpo oro ekeme nditiene fi. Edieke akamade udu ke esit, afo eyedok ubiomikpe mme idiok-owo mi; ndien edieke mukabakere esit, nsobo ke hell eyedi udeme fo ke uwem emi ebede.

“Ekuyak ebiaña mbufo; owo ikemeke ndibiaña Abasi: se ededi owo otode, oro ke enye edinyuñ odok” (Nwed Mbon Galatia 6:7).

MME MBUME

- 1 Nso ekedi enyiñ obio ukara Ahasuerus?
- 2 Anie ekedi udiana ada-ibuot ukara esie?
- 3 Nso ikanam Haman otim okop iyaresit ye Mordecai?
- 4 Nso ke Haman ekebiere ndinam Mordecai ye kpukpru mme Jew ke idak ukara Ahasuerus?
- 5 Nso ke Mordecai akanam ke ini ekenamde ewuhọ ete ewot kpukpru mme Jew?
- 6 Nso ke Oboñ-añwan Esther okoyom Mordecai ye mme Jew emi ekedude ye enye enam mbemiso enye aka okosobo ye edidem oyom mbom?
- 7 Nnyin ikpebine anie ndiyom mbom nno mme idiok-owo ke ererimbot emi?
- 8 Nso edi ntak emi nnyin ikponyimedede ndiyak ini ye nsin-ifik nnyin man iñwam mme owo efen ndibọ erinyaña.”
- 9 Nso idi ntak emi nnyin nte mme anditiene-Christ inyenede ndifen nno mme owo, minyuñ inyeneke ndikama udu baba kiet ke esit nnyin?